

Demogrāfisko lietu padomes sēde

2013.gada 11.marts

PROTOKOLS NR.9

Norises vieta un laiks: Ministru kabinets, MP zīle, plkst.12:00

Vada: Valdis Dombrovskis, ministru prezidents.

Piedalās:

Lappule Rolands	Iedzīvotāju lietu ministrijas Speciālo uzdevumu vadītājs diasporas jautājumos
Višņele Ilze	Labklājības ministre
Neiders Ludis	Ekonomikas ministrijas Tautsaimniecības struktūrpolitikas departamenta Ekonomiskās politikas koordinācijas nodaļas vadītājs
Vilks Andris	Finanšu ministrs
Petrovskis Ronalds	Iekšlietu ministrijas Nozares politikas departamenta Politikas ieviešanas nodaļas vecākais referents
Papule Evija	Izglītības un zinātnes ministrijas valsts sekretāra vietniece – Izglītības departamenta direktore
Bordāns Jānis	Tieslietu ministrs
Circene Ingrīda	Veselības ministre
Bremšmits Raivis	Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrijas Reģionālās politikas departamenta direktors
Kazaka Daina	Saeimas Cilvērktiesību un sabiedrisko lietu komisijas priekšvece, Saeimas deputāte
Parādnieks Imants	Saeimas Budžeta un finanšu (nodokļu) komisijas Demogrāfijas lietu apakškomisijas vadītājs
Striņis Valērijs	Valsts prezidenta Stratēģiskās attīstības komisijas koordinators
Dundure Ināra	Latvijas Pašvaldību savienības padomniece bērnu, jaunatnes un ģimenes jautājumos
Priņš Eglīte	Latvijas Zinātņu akadēmijas korespondētjlocekle
Briede-Jureviča Judīte	Biedrības "Asociācija ģimene" priekšvece
Mucenieks Leonīds	Latvijas Daudzbrāņu ģimeņu biedrības apvienības valdes priekšsēdētājs
Mežs Ilmārs	Nodibinājuma "Nākotnes fonds" valdes priekšsēdētājs
Leiškālns Pēteris	Latvijas Darbdevēju konfederācijas eksperts sociālās drošības un veselības aizsardzības jomā
Lorence Sanita	Latvijas Brīvotības biedrības savienības sabiedrisko attiecību vadītāja
Ielēte Inete	Biedrības „Latvijas bērnu forums” valdes priekšsēdētāja

Pieaicinātie:

Auziņa Inita	Saeimas Juridiskās komisijas konsultante
Bajāre Sanita	Finanšu ministrijas valsts sekretāre

Baiba	Finanšu ministrijas valsts sekretāra vietniece budžeta jautājumos
Drobiševska Evita	Tieslietu ministrijas Civiltiesību departamenta Starptautisko privāttiesību nodaļas vadītāja
Ivanovs Maksims	Ministru prezidenta kabineta padomniece
Korna Karina	Labklājības ministrijas Bērnu un ģimenes politikas departamenta vecākais eksperts
Medina Laila	Finanšu ministrijas parlamentārā sekretāre
Miezīte Evita	Tieslietu ministrijas valsts sekretāra vietniece tiesību politikas jautājumos
Plūme Jolanta	Tieslietu ministrijas Krimināltiesību departamenta juriskonsultante
Reitere Vineta	Finanšu ministrijas Pašvaldību finansēšanas departamenta direktore
Sarmule Ieva	Latvijas Pašvaldību savienības priekšsēdētāja padomniece juridiskajos jautājumos
Smane Māra	Saeimas Juridiskās komisijas konsultante
Sniķere Sigita	Pārresoru koordinācijas centra Attīstības uzraudzības un novērtēšanas nodaļas konsultante
Zustrups Ingars	Pārresoru koordinācijas centra Attīstības uzraudzības un novērtēšanas nodaļas konsultante
	Ministru prezidenta padomnieks ekonomikas jautājumos

Protokol : Baiba Abersone, Demogrāfisko lietu padomes Sekretariāts, Labklājības ministrijas Bērnu un ģimenes politikas departamenta vecākā referente

Darba kārtība :

1. Tieslietu ministrijas izstrādāt likumprojektu paketi, lai civilprocesu lietaizstvētu no vardarbības.
2. Atskaite par paveikto saskaņā ar Koalīcijas Vienošanas protokolu „Par valsts atbalstu dzimstības veicināšanai un ģimenim ar bērniem”.
3. Citi jautājumi.

Saniksmes atklāšana:

Ministru prezidenta V.Dombrovska uzruna. Uzsver, ka Ministru kabineta 2011.gada 12.aprīļa noteikumos Nr.293 „Demogrāfisko lietu padomes nolikums” ir noteikts Demogrāfisko lietu padomes sastāvs, pie kura būtu nepieciešams pieturties. Tādēļ uzdod Demogrāfisko lietu padomes Sekretariātam turpmāk pievērst uzmanību cilvēku skaitam, kuri apmekl Demogrāfisko lietu padomes (turpmāk – Padome) sēdes, ievrojot Ministru prezidenta izteiktos ierobežoto vietu skaitu.

1. Tieslietu ministrijas izstrādāt likumprojektu paketi, lai civilprocesu lietaizstvētu no vardarbības.

L.Medina informē par Tieslietu ministrijas iecerīto civilprocesu likumprojekta aizsargāt personas, kas saskārušās ar vardarbību ģimenī. Informē, ka vairāku gadu garumā Latvijai no daudzām starptautiskām institūcijām ir norādīts, ka vardarbība ģimenī ir aktuāls jautājums un nepietiek ar spēkā esošo tiesisko risinājumu, lai ar šo problēmu cīnītos. Tādēļ ir jāveic preventīvie

pas kumi. Aptuveni 85% no visiem fiks tajiem vardarb bas gad jumiem pret b rniem un 40% no vardarb bas gad jumiem pret sieviet m notiek imen s. Patlaban sp k esošais normat vais regul jums Latvij paredz, ka vardarb bas gad jumos personas var v rsties policij ar iesniegumu un risin t jaut jumu k krimin lprocesu. Tom r emot v r , ka p rsvar vardarb ba visbiež k notiek imenes ietvaros, ne vienm r cilv ki izv las iet krimin lprocesu lo ce u. Inform , ka Latvijas situ cij vardarb b cietušo personu, kas p rsvar ir b rns, iz em no imenes un ievieto kr zes centr . Patlaban Latvijas normat vajos aktos past v trs un efekt vs meh nisms, lai izol tu b rnu no vardarb gas imenes vides. Tom r v rš uzman bu, ka b tu stiprin mi meh nismi, kas autu izol t nevis b rnu no imenes vides, bet gan varm ku. Inform , ka cit s valst s normat vie regul jumi re li darbojas nevis krimin lprocesa, bet gan civilprocesa vai pat administrat v procesa ietvaros. K ietvaros viens no iedarb g kajiem meh nismiem tiek paredz ta vardarb g s personas izlikšana no m jok a, kur notikusi vardarb ba, un aizliegums tuvoties cietušajai personai. Inform , ka š da veida risin jumu b tu nepieciešams ieviest ar Latvij . V rš uzman bu, ka starptautiskajos dokumentos, kuros ir doti ieteikumi Latvijai, ir nor d ts, ka valsts nevar gaid t nozieguma izdar šanu, bet ir j str d uz prevent viem pas kumiem. Gan Eiropas Padome, gan ANO Cilv kties bu tiesa ir nor d jusi Latvijai, ka ir nepieciešams ieviest jaunus risin jumus vardarb bas mazin šanai. T pat valstij ir j sp j rad t nepieciešamos pal dz bas risin jumus, ja gad jum cietušais ir sask ries ar k du noziegumu un ir nepieciešama pal dz ba. Papildus inform , ka 2011.gada Eiropas Komisija n ca klaj ar pazi ojumu par Eiropas Parlamenta un Padomes regulu, kas paredz p rrobežu sadarb bu civiltiesisku un administrat vtiesisku aizsardz bas pas kumus pret vardarb bu atz šanu un stenošanu, ko Latvijas ties bu sist ma pašlaik v l nepaz st. T d ir nepieciešams ieviest ar šos groz jumus normat vaj regul jum , lai ar Latvijas ties bu sist ma atz tu Eiropas Savien b pie emtas normas (galvenok rt attiecin ms uz norm m par varm kas izlikšanu no m jok a, ja ar tas pieder vi am, vai aizliegumu cietušajai personai tuvoties).

emot v r iepriekš min to, inform , ka Tieslietu ministrija jau pag juš gada nogal iesniedza izskat šanai Ministru kabinet likumprojektu paketi, kas paredz no vardarb bas un vaj šanas cietušaj m person m iesp ju p c savas iniciat vas civilprocesa ietvaros v rsties ties , t.sk. ar policijas starpniec bu, lai l gtu tiesai noteikt ierobežojumus varm kai (piem ram, noteikt aizliegumu tuvoties), kas auj mazin t varm kas ietekmi uz cietušo personu. T pat 2013.gada febru ra s kum Tieslietu ministrija ir iesniegusi Ministru kabinet Prevent vo piespiedu l dzek u koncepciju, kas paredz jau t l k perspekt v izveidot sist mu, ko valsts un pašvald bu instit cijas, savstarp ji sadarbojoties, var s piem rot vardarb bas un t s c lo u nov ršanai. Koncepcijas m r is ir main t uzsvaru no vardarb bas seku nov ršanas uz c u ar vardarb bas c lo iem. Respekt vi, m r is ir nodrošin t prevent vos pas kumus person m, kuru uzved b ir konstat jami potenci lie vardarb bas riski, un darboties savlaic gi pirms noziegums ir noticis. Š du pas kumu m r is ir pasarg t t s personas, kuras potenci li var ciest no vardarb bas visdaž d kajos t s izpausmes veidos. Š da prevencija notiks daž dos veidos, piem ram, personas tiks individu li uzraudz tas, paredzot k dus individu lus aizliegumus, piem ram, tuvoties noteiktai vietai, piedal ties noteiktos publiskos vai citos pas kumos utt. T pat koncepcijas ietvaros pl nota rehabilit još s aizsardz bas noteikšana, kas paredz pal dz bas sniegšanu ne tikai potenci laj m varm k m, bet ar apdraud taj m person m. Papildus tam, piln gi inovat vs pas kums, ir paredz ts ieviest prevent v s droš bas naudas noteikšanu. T s ietvaros potenci lajam varm kam b s pien kums uz noteiktu laika periodu iemaks t valsts kas noteiktu naudas summu, ko persona zaud s, ja noteiktaj laika period izdar s vardarb go nodar jumu vai nepiedal sies vi ai noteiktaj s soci l s rehabilit cijas programm s. Inform , ka min tie pas kumi var pras t pietiekami daudz finanšu l dzek us un ir orient ti uz ilgtermi a risin jumu. Tom r emot v r , ka ir nepieciešami ar t l t ji pas kumi, Tieslietu ministrija pied v noteikt jau patlaban pamatprincipus, kurs ir j iev ro, pirmk rt, ka vardarb bas upura cilv kties bas ir priorit ras p r vardarb g s personas

ties b m uz pašumu. emot v r , ka š das izmai as prasa normat vo regul jumu, pagaid m tie var tu b t k tiesu nol mumi, kuros daž di pamatprincipi uz vardarb b cietužas personas aizsardz bu tiek nolemti, t.sk. pirms pras bas celšanas ties . Š di regul jumi var tu attiecin t diezgan plaši.

Civilprocesa likuma groz jumu projekt paredz tie cietuš personisko ties bu aizsardz bas l dzek i b t b var tik sadal ti divos blokos – barg kaj , kas paredz tu varm kam atst t, aizliekt atgriezties vai uztur ties m jokl , kur uzturas vardarb b cietušais, un otrs, kas ir nedaudz maig kas formas, aizliegums varm kai tuvoties vardarb b cietuškai personai vai aizliegums uztur ties k d s konkr t s viet s, vai sazin ties jebk d veid ar cietušo personu. Groz jumi ar paredz pien kumu tiesai izskat t š s lietas nekav joties un pieteikumam par personisko ties bu aizsardz bu nodrošin šanu tiesnesim b s j lemj ne v l k k n kamaj darbdien p c pieteikuma sa emšanas. Lai papildus sniegtu atbalstu pras bas pieteic jam, tiek paredz ts, ka personisko ties bu aizsardz bas nodrošin šanas gad jumos, pras bas pieteic ji ir atbr voti no tiesas izdevumu samaksas.

emot v r iepriekš min tos pas kumus, ir pl nots, ka jaunpie emto normu uzraudz ba un kontrole b s Valsts policijas p rzi . Inform , ka ar cit s valst s š du normu izpild un stenošan atbild g instit cija ir policija. T d ir nepieciešams izgl tot ar speci listus, paši, valsts policijas darbiniekus, kuriem vardarb bas gad jumos b s j pie em l mums par varm kas izraid šanu no m jokli l dz 7 dien m.

Papildus v rš uzman bu, ka emot v r situ ciju, ka vardarb ba oti bieži notiek alkohola reibum , ir nepieciešams paral li risin t probl mu, kas pašlaik netiek dar ts. Respekt vi Alkoholisko dz rienu pat ri a mazin šanas un alkoholisma ierobežošanas r c bas pl na 2012.-2014.gadam ietvaros ir pl nots izveidot atskurbšanas telpas, kas Latvij pašlaik nav pietiekam daudzum . Š da r c ba ir nepieciešama, jo gad jumos, ja vardarb ba ir veikta alkohola reibum , l dz atskurbšanas br dim š das personas ir nog d jamas speci l s atskurbšanai piem rot s telp s, kur t s iesp jams ne tikai izol t no sabiedr bas uz laiku, l dz t s atskurbst, bet ar nepieciešam bas gad jum sniegt t m medic nisko pal dz bu.

P.Egl te jaut , p c k diem krit rjiem noteiks t s personas, ar kur m j veic prevent vie pas kumi?

L.Medina atbild, ka inform cija tiks ieg ta no daž diem avotiem – gan pašvald bas instit cijas var sniegt š das zi as, gan iedz vot ji vai potenci lais vardarb bas upuris. Galvenais ir konstat t paz mes, kas nor da, ka personai ir pastiprin ts risks veikt vardarb gu r c bu. Turkl t, lai var tu izv rt t iesniegto inform ciju, pl nots, ka katr pašvald b var tu b t paša izveidota komiteja, kur str d tu apm c ti profesion i un kuri sa emto inform ciju var tu kvalitat vi izv rt t un lemt, vai attiec gai personai ir nepieciešams piem rot prevent vos l dzek us.

P.Leiškalns inform , ka atbalsta Tieslietu ministrijas izstr d to likumprojektu paketi. Vienlaikus v rš uzman bu, ka b tu nepieciešams dom t par vardarb b cietušo personu finansi lu aizsardz bu pret varm ku, it paši, gad jumos, ja cietuš s personas ir finansi li atkar gas no varm kas. T pat situ cij , kad ir j maks droš bas nauda, tas visbiež k ietekm visu m jsaimniec bu budžetu, nevis tikai potenci l s varm kas finanšu l dzek us. T d v rš uzman bu, ka b tu j nosaka papildus materi lie aizsardz bas pas kumi tieši vardarb b cietuš m person m, lai mazin tu vi u finansi lo atkar bu no varm kas. Inform , ka nereti ir situ cijas, kad vardarb bas upuris neilgi p c notikuš apzin s savu materi lo atkar bu no varm kas un zi ojumu par vardarb bas veikšanu atsauc.

L.Medina inform , ka Prevent vo piespiedu l dzek u koncepcijas ietvaros ir pl noti daž di atbalsta pas kumi, tostarp, piem ram, soci l s rehabilit cijas pakalpojumi ar cietušaj m person m. Vienlaikus atz st, ka ir oti svar ga cieša sadarb ba starp iesaist taj m instit cij m, lai š di pakalpojumi b tu pieejami. T d iepriekš min tie pas kumi attiec b uz piespiedu

prevent viem l dzek iem ir t l kas n kotnes pas kums, jo patlaban attiec gaj m instit cij m ir j dara viss, lai nodrošin tu vardarb b cietušai personai nepieciešamos pakalpojumus un atbalstu. Vienlaikus inform , ka atbalsta priekšlikumu, par finansi la atbalsta nepieciešam bu cietušaj m person m jaunas dz ves uzs kšanai.

P.Leiškalns ierosina priekšlikumu, k vienu no prevent vajiem pas kumiem noteikt pien kumu varm kai p c nozieguma izdar šanas nodrošin t vardarb b cietušo personu uztur šanu vismaz iepriekš j dz ves l me a apm r , t dej di mazinot iesp jam s manipul cijas iesp jas no varm kas puses.

D.Kaz ka atzin gi nov rt Tieslietu ministrijas izveidot s darba grupas darbu un paveikto, kur kopum v rojama padzi in ta anal ze attiec b uz vardarb bu imen . Uzsver, ka vardarb bas jaut jums p rsvar ir sensit vs, jo liel koties vardarb bas upuri ir sievietes un b rni, t d ir svar gi saprast vair kus jaut jumus. Piem ram, vai ir dom ts par skaidrojošo kampa u stenošanu, kas lauztu daudzus stereotipus un sabiedr bas uztveri kopum ? T pat jaut , vai ir dom ts par cietušo personu datu aizsardz bu un priv tumu? Un, trešk rt, vai ir dom ts par policistu apm c bu, k atpaz t vardarb bas gad jumus?

L.Medina atbild, ka policistu apm c bas ir pl notas un likumprojektu paket ir apr in ts papildus nepieciešamais finans jums, lai š das apm c bas var tu stenot. T pat ir veiktas p rrunas ar Iekšlietu ministriju par to, k d veid š s apm c bas var tu nodrošin t. Patlaban ir pl nots padzi in ti apm c t konkr tu skaitu policistu, kas b tu k skolot ji p r jiem policistiem un nodotu nepieciešamo inform ciju t l k. Jaut jum par datu nopl di inform , ka datu aizsardz bas nopl dei nevajadz tu b t un, lai papildus nodrošin tu cietuš aizsardz bu, pl nots, ka uzs kot procesu, turpm kaj s darb b s vairs nevar s izmantot cietuš s personas datus. Attiec b uz skaidrojošo kampa u, inform , ka Tieslietu ministrijas r c b esošie jaut jumi ministrijas budžetu l dzek u ietvaros noteikti tiks skaidroti un sabiedr ba tiks inform ta par izmai m normat vajos aktos. Vienlaikus v rš uzman bu, ka cer atbalstu ar uz nevalstisko organiz ciju pal dz bu, kuras bija darba grupas sast v , skaidrojoš s kampa as nodrošin šan .

J.Bord ns v rš uzman bu uz Tieslietu ministrijas kompetenci, kas vair k ir saist ta ar normat vo aktu izstr di, virz šanu un pie emšanu, ne tiks daudz informat v m kampa m. Tom r, neskatoties uz to, s kotn ji Tieslietu ministrija noteikti veiks informat vos pas kumus – tiks organiz ta preses konference, izplat ti pazi ojumi medijos u.tml.

V.Dombrovskis aicina Padomes locek us atbalst t izstr d to likumprojektu paketi un Tieslietu ministrijai emt v r ar diskusijas laik izskan jušos koment rus.

Padome nolemj atbalst t izstr d to likumprojektu paketi un konceptu li atbalsta t t l ku virz bu.

2. Atskaite par paveikto saska ar Koal cijas Vienošan s protokolu „Par valsts atbalstu dzimst bas veicin šanai un imen m ar b rniem”.

M.Ivanovs inform , ka 2013.gad ir palielin ts b rna kopšanas pabalsta apm rs, k ar da ji atcelti ierobežojumi vec ku pabalsta sa emšanai. Saska ar vienošan s protokola 1.punktu „Atbalsts vec kiem par b rnu l dz pusotram gadam” ir paaugstin ts vec ku pabalsta minim ls apm rs no 63 latiem l dz 100 latiem m nes (no valsts pamatbudžeta dot cijas); paaugstin ts b rna kopšanas pabalsts un piemaksas par dv iem un vair kiem b rniem apm rs laika posm l dz 1,5 gada vecumam l dz 100 latiem m nes ; turpin ta b rna kopšanas pabalsta izmaksa b rniem 1,5 - 2 gadu vecum . B rna kopšanas pabalsta izmaksa tiks turpin ta 2013. un 2014.gad (30 latu apm r katru m nesi), kam r, stenojot pas kumu „Valsts atbalsts pašvald bu PII rindu likvid šanai”, k ar citus pas kumus b rna pieskat šanas pakalpojumu jom , vec kiem netiks piln b nodrošin ta pirmsskolu izgl t bas iest šu un citu alternat vu

brīna pieskat šānas pakalpojumu pieejamību. Emotīvi, ka Igaunijā vecāku pabalsta izdevumi (2013.gadā – 290 eiro) tiek izmaksāti visiem vecākiem (ar nenodarbinātiem) līdz brīdī, kad būs 1,5 gada vecuma, Igaunijā ir visaugstākais atbalsta izdevumu kopšānai vecumam līdz 1,5 gadam Baltijas valstīs.

Saskaņā ar vienošanos 2.punktā „Valsts atbalsta PII rindu likvidāšanai” informācija, ka izpilde turpinās. Ministru kabineta 2012.gada 5.novembra sēdes protokols nosaka Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrijai un Izglītības un zinātnes ministrijai sadarbībā ar Labklājības ministriju un Finanšu ministriju noteikt finansējuma apmēru un nosacījumus izmaksu daļai segšanai par brīdī 1,5 – 4 gadu vecumam, kuri uzņemti rindā un nesaņem pakalpojumu pašvaldības pirmsskolas izglītības iestādēs, valsts atbalsta izmaksai no 1.septembra. Tāpat dotajā uzdevumā paredzēts uzdevums izstrādāt grozījumus, lai no 2014.gada nodrošinātu pašvaldības pirmsskolas izglītības iestāžu rindu likvidāšanu. Patlaban Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrija ir izstrādājusi Ministru kabineta noteikumu projektu par valsts atbalsta piešķiršanu izglītībā, kuri ir reģistrēti rindā, bet nesaņem pakalpojumu pašvaldības pirmsskolas izglītības iestādēs. Valsts atbalsts ir paredzēts no 2013.gada 1.septembra līdz 31.decembrim. Minēto noteikumu projektu plānots izsludināt Valsts sekretāru sanāksmē 2013.gada 14.martā un līdz 2013.gada 31.maijam iesniegt izskatīšanai Ministru kabinetam. Savukārt Izglītības un zinātnes ministrijā ir izveidota darba grupa un notiek grozījumu projektu izstrāde normatīvajam regulējumam 2014.-2015.gadam.

Atbilstoši 3.punktam „IIN atvieglojuma par apgādā esošu personu apmēra palielināšana” no 2013.gada 1.janvāra plānots iedzīvotāju ienākuma nodokļa atvieglojumu par apgādā esošu personu apmēru paaugstināt līdz 80 latiem mēnesī. Savukārt atbilstoši vienošanai sēdes protokola 4.punktā „Atbalsts mācību līdzekļu iegādei” 2012.gada 15.novembrā apstiprinātajā likumā „Par budžetu 2013.gadam” un „Par vidējā termiņa budžeta ietvaru 2013., 2014. un 2015.gadam” Izglītības un zinātnes ministrijai 2013.gadā tika apstiprināts papildu finansējums atbalstam mācību līdzekļu iegādei 1,0 milj. latu apmērā, savukārt 2014.gadā plānotais finansējums ir 1,2 milj. latu apmērā. Informācija, ka atbilstoši 5.punktam „N N atvieglojumi daudz bērnu ģimenēm” 2013.gadā nekustamā pašuma nodokļa summa samazināma par 50% no nodokļa summas, bet ne vairāk par 300 latiem gadā, par dzīvokļa mājokļa un telpu piekritīgā zemi personai, ja šāi personai (pašai vai kopā ar laulāto) vai tās laulātajam taksācijas gada 1.janvārī ir trīs vai vairāk bērnu vecumam līdz 18 gadiem.

Atbilstoši 6.punktam „Vecāku pabalstu sistēma” izpildei tika veikts bērnu kopšanas pabalsta un vecāku pabalsta sistēmas izvērtējums, kā rezultātā izstrādāti risinājumu varianti un veikti provizorisks aprēķini. Rezultātā secināts, ka jebkurš optimālais risinājuma variācija stenošanās šķēršļi, emotīvi, ka pabalstu sistēmas ietekmi uz dzimstību, nodarbinātību un dzimumu līdzsvaru, kā arī 2014.gada fiskālo telpu. Informācija, ka priekšlikumi tika izskatīti ar koalīcijas darba grupu Labklājības ministrijas organizācijā sanāksmē 2013.gada 18.februārī, Saeimas Budžeta un finanšu (nodokļu) komisijas Demogrāfijas lietu apakškomisijas sēdē 2013.gada 19.februārī un koalīcijas Sadarbības padomes sēdē 2013.gada 8.martā. Koalīcijas sēdē tika atbalstīts izstrādātais alternatīvais risinājums, kas paredz pabalstu apmēru procentuālo sasniegumu ar nabadzības riska sliekšni – 60% no mēsajiem bērnu ģimenēm kumulatīvu mediju pārrīnāt uz ekvivalento patēriņu, kas ir regulārs Centrālās statistikas pārvaldes pārskatamā rādītājs (2011.gadā tie bija 156.6 latī, prognoze 2013.gadam – aptuveni 180 latī). Informācija, lai 2014.gadā paaugstinātu bērnu kopšanas pabalsta apmēru par bērnu kopšanu līdz 1,5 gada vecumam un vecāku pabalsta minimālo apmēru no 100 līdz 140 latiem, no valsts pamatbudžeta papildus ir nepieciešami 8,8 miljoni latī.

Savukārt saskaņā ar vienošanos sēdes protokola 7.punktā „Dažādi” 2013.gadā nodrošināts atbalsts bērnu pusdienu nodrošināšanai 2.klases izglītībā (0,80 latī dienā uz vienu skolēnu), finansējuma apjoms 2013.gadā – 1,14 milj. latī.

Inform , ka dzimst bas pieaugums 2012.gad ir par 3,6% vair k sal dzin jum ar 2011.gadu un Labkl j bas ministrijas provizorisk s/piesardz g s prognozes ir, ka 2013.gad dzimst ba var tu pieaugt l dz pat 5% sal dzin jum ar 2011.gadu. Inform , ka liela probl ma ir, ka b rni ir pirm liel k grupa starp tr c g m person m valst – 2012.gad 37 692 jeb 35%. T pat Latvijas situ cij aktu la probl ma ir pirmsskolas izgl t bas iest žu un alternat vo b rnu pieskat šanas pakalpojumu nepietiekama pieejam ba un viens no zem kajiem dzimst bas r d t jiem ES/EEZ valstu starp .

Inform , ka konsekvienti ir j turpina valsts atbalsta palielin šana imen m ar b rniem, padarot to m r t ku un efekt v ku nabadz bas un ien kumu nevienl dz bas samazin šanai, k ar ir j risina jaut jums par pirmsskolas izgl t bas iest žu un alternat vu b rnu pieskat šanas pakalpojumu pieejam bu. Lielam skaitam b rnu no gada vecuma nav pieejami pirmsskolas izgl t bas iest žu sniegtie pakalpojumi, k ar valsts atbalsts pašvald bu pirmsskolas izgl t bas iest žu rindu likvid šanai tiks ieviests tikai no 2013.gada 1.septembra un ietekmi var s nov rt t tikai n kamajos gados. T pat patlaban ir sal dzinoši gr ti prognoz t, cik efekt vi 2013.gad stenotie pas kumi atbalsta palielin šanai imen m ar b rniem ietekm s dzimst bu, skatot to kopsakar b ar nodarbin t bu un citiem demogr fiskajiem faktoriem. V rš uzman bu, ka pabalstu paaugstin šana, vienlaikus nenodrošinot vec ku darba un imenes dz ves l dzsvarojošos l dzeku – pirmsskolas izgl t bas iest žu pieejam bu un subsid tus b rnu apr pes pakalpojumu, nevar ilgtermi efekt vi veicin t sieviešu nodarbin t bu un dzimst bu.

I.Circene inform , ka vienošan s protokols tas ir valsts atbalsts dzimst bas veicin šanai imen m ar b rniem, t d b tu nepieciešams vienošan s protokolam pievienot ar Vesel bas ministrijas p rzi esošo M tes un b rna vesel bas uzlabošanas pl nu 2012.–2014.gadam, kur ir iek auts pietiekami liels finansi lais atbalsts, piem ram, gr tnie u apkop , neaugl bas rst šan un kompens jamo medikamentu ieg dei.

L.Muceniaks l dz sniegt v rt jumu atbalsta nodrošin šanai daudz b rnu imen m, kuru imen s nav b rni vecum l dz pusotram gadam (*b rniem l dz pusotram gadam patlaban ir palielin ts atbalsts un ieviesti daudzi atbalsta meh nismi*).

M.Ivanovs atbild, ka vienošan s ietvertie atbalsta pas kumi imen m, galvenok rt, ir ar tiešu finansi lo atbalstu b rniem l dz pusotram gadam, neidentific jot grupu, kurai t pieder.

I.Vi ele papildina, ka visas daudz b rnu imenes sa emt no valsts atbalstu ar caur iedz vot ju ien kuma nodok a atvieglojuma par apg d b esošu b rnu apm ra palielin šanu un nekustam pašuma nodok a samazin jumu.

I.Mežs inform , ka pret ji vienošan s protokol fiks tiem nosac jumiem par pak penisku „m mi algu” palielin jumu, šodien un ar iepriekš ir dzird ts, ka Labkl j bas ministrija pl no ieviest k dus citus meh nismus un nosac jumus attiec b uz „m mi algu” palielin jumu.

I.Vi ele nor da, ka sniegt inform cija ir p rprasta un ir notikusi nepareiza inform cijas interpret šana, jo Labkl j bas ministrija nekad nav rosin jusi, ka vec ku pabalsts var tu b t maz ks par valst noteikto minim lo darba algu. Inform , ka visas prognozes atbalsta pas kumiem vai k diem citiem finansi liem pas kumiem tiek balst tas, emot par pamatu valst noteikto minim lo darba algu. Tieši t da pat sist ma ir paredz ta attiec b uz vec ka pabalsta apm ra noteikšanu. T d v rš uzman bu, ka vienošan s protokol min t vienošan s ir nemain ga un pabalstu apm ri, vai to procentu lais lielums, tiek piel dzin ti valst noteiktai minim lai darba algai. Vienlaikus v rš uzman bu, ka, iesp jams, ir j p rskata m sdienu re lajai situ cijai atbilstoš kus atskaites meh nismus, p c kuriem veik t apr inus, nevis pietur ties pie minim l s darba algas apm ra.

I.Mežs iepaz stina kl tesošos ar dzimst bas un mirst bas r d t jiem, p c kuriem izdara optimistisk kas prognozes, sal dzin jum ar Labkl j bas ministrijas izvirz taj m prognoz m, ka turpm kajos gados dzimst ba pieaugs par 10 - 15%. Vienlaikus v rš uzman bu, ka tas

neatrisina Latvijas izmiršanas problēmu. Aicina vienošanos protokolā neinterpretēt dažādi, jo tajā skaidri ir paredzēts, ka 2013.gadā minimālās „māmiņas” (bērnu kopšanas pabalsts) tiek paaugstinātas līdz 50% no valsts noteiktās minimālās darba algas, kas ir izdarīts. Savukārt 2014.gadā šim apmēram ir jābūt 70% no valsts noteiktās minimālās darba algas, nevis saistīt to ar kādu citu zemāku rādītāju. Vēl uzmanību, ka vismaz 40%, ja ne vairāk, no jaunajām māmiņām vecāku pabalsts ir galvenais vai vienīgais ienākumu avots, no kāpēc tie ne tikai māmiņai, bet arī bērniem. Tādēļ aicina atbalstīt jaunās māmiņas un novirzīt vienu darbu, audzinot bērnu, un noteikt minimālo vecāku pabalstu vismaz minimālās darba algas apmērā. Iepazīstina klātesošos ar nabadzības līmeņa datiem (*Eurostat dati*), kur redzams, ka Latvijas īmeņu mārtrīs un vairāk bērniem nabadzības risks ir strauji palielinājies, salīdzinot ar visiem iedzīvotājiem. Ierosina pārskatīt iedzīvotāju ienākuma nodokļa neapliekamā minimuma apmēra palielināšanas plānu pret jau patlaban noteiktajam (*par 39 latiem vairāk saņemti vismaz kā atalgota darba ņēmji un tikai par 18 latiem tiks paaugstināta tādā, kas attiecas uz atvieglojumiem par bērniem*), paredzot, ka bērni tiks paaugstināti iedzīvotāju ienākuma nodokļa neapliekamā daļa, kas attiecas uz bērniem. Atkrīti atbalsta LDDK agrākie izteikto priekšlikumu vispirms visu maksimāli iespējamā fiskālā telpā veikt tieši īmeņu mārtrīs, vismaz dubultojot vienu neapliekamo minimumu, un pēc tam sniegt atbalstu pārējiem. Tas būtiski veids, kā mēs visefektīvāk varam palīdzēt uzlabot īmeņu mārtrīs bērniem nabadzības līmeni.

I.Vi **ele** aicina neinterpretēt vienam otru nodomus. Vēl uzmanību, ka Labklājības ministrijai nav nodomu pasliktināt sociāli neapdrošināto, jauno māmiņu likteni un atkrīti aicina neizplatīt nepatiesas ziņas sabiedriskajai telpai.

P.Eglīte vēl uzmanību, ka runājot par atbalstu jaunajām īmeņu mārtrīs un iespējamā vecāku pabalstu palielināšanu, vispirms tiek aizmirsts par bērnu tēviem, kas ir otrā bērnu vecāku un arī māsainieču budžeta papildinātāji.

I.Vi **ele** pauž cerību, ka visi Padomes locekļi ir vienoti idejā par to, ka īmeņi, ar konkrētiem atbalsta pasākumiem no valsts un pašvaldības pusēm, ir jāspēj pašatīstīties galvenokārt bērnu audzināšanu un uzņemties atbildību par to. Atkrīti uzsver, ka valstij un pašvaldībām caur dažādiem atbalsta pasākumiem, noteikti ir jāpalīdz to īstenot, tomēr ne valstij, ne pašvaldībām, nav jāuzņemas galvenā bērnu audzinātāja loma. Savukārt valsts politikai ir jābūt atbalstošai un efektīvai tieši diemžiem, kad īmeņu mārtrīs samazinās finanšu līdzekļu bērnu piedzimšanas rezultātā, kas ir objektīvi. Tādēļ aktuāls jautājums ir par to, kāda veida politiku un atbalstu valsts stimulē. Nepieciešams rīkoties atbildīgi un tieši mērķtiecīgi jauno īmeņu mārtrīs bērniem modeļus. Precīzi iepriekš pausto informāciju, ka 36% jauno māmiņu ir kategorijā, kas saņem minimālo vecāku pabalstu no valsts, kas nozīmē, ka pirms bērnu piedzimšanas, mātē nav tikusi nodarbināta un nav bijusi sociāli nodrošināta. Vienlaikus vēl uzmanību, ka tas ir mēģinājums, ka lielākā daļa šīs māmiņas ir jaunas studentes, kas nevar strādāt, jo apgūst izglītību, un ir uzņēmās dzemdēt bērnu. Statistika liecina, ka vidējais šīs kategorijas sievietes vecums ir 26,6 gadi, kas apzīmē, ka tās ir gados jaunas studentes. Pauž uzskatu, ka daudz atbildīgāko valsts pusē ir līkoties virzienā, kā šīs jaunās māmiņas no minimālo vecāku pabalstu saņēmēju, kas nozīmē, ka mātē nav strādājusi, virzīt uz vecāku pabalstu saņemšanu, kas tiek aprēķināts pēc personas veiktajam sociālajam iemaksam. Vēl uzmanību, ka ir bezatbildīgi veicināt sociāli neaizsargātā grupā dzemdēt bērnu, jo šāda rīcība vēl vairāk var pasliktināt šo personu finanšu stāvokli un palielināt nabadzības risku māsainieču bērniem. Pēc pašreizējiem datiem secināms, ka vislielākais nabadzības līmenis ir īmeņu mārtrīs, kur šīs vecākiem ir zema izglītība un mazkvalificēts darbs. Tādēļ jautājums, vai šādu Latviju redzam un vai uz šādu politiku varam iet? Tas būtiski bezatbildīgi. Tādēļ ir jāskatās māsainieču bērnu situācija kopumā.

I.Mežs ierosina, emot v r iepriekš min to inform ciju, vispirms dubultot neapliekamo minimumu tieši vec kiem ar b rniem. Uzsver, ka nedr kst zaud t laiku, jo patlaban fertilaj vecuma grup ir visvair k sieviešu, p c tam b s oti straujš kritiens.

I.Vi ele atbild, ka ar š ds solis ir p rdrošs, jo, ignor jot iedz vot ju ien kuma nodok a neapliekamo minimumu, kas attiecas uz vis m person m, ieviešanu, nabadz bas riskam b tiski tiek pak autas pirmspensijas vecuma sievietes un jaunieši, kas ien k darba tirg , kas nav atbalst ms. T d aicina neskat t vienu jaut jumu, bet skat ties esošo situ ciju kopum , analiz jot imenes dz ves ciklu kopum – no b rna ien kšanas imen l dz pat pilngad bas sasniegšanai un patst v gas dz ves uzs kšanai.

V.Dombrovskis v rš uzman bu, ka diskusija ir novirz jusies no s kotn ji pl not – un pašlaik tiek diskut ts, nevis par vienošan s protokola izpildi (par atskaites datiem), bet gan par nepieciešamo r c bu un politiku n kotn . T d aicina diskusiju par n kamajiem gadiem pl notajiem atbalsta pas kumiem un meh nismiem skat t n kamaj s Padomes s d s, tom r patlaban fokus ties uz atskaiti par padar to. Aicina Labkl j bas ministrijai sagatavot n kotnes kop jo redz jumu un pied v jumus par atbalsta politiku imen m ar b rniem, sasaistot to ar ar valsts budžeta iesp jam m.

D.Kaz ka aicina izv rt t iesp ju vienk ršot vac ku pabalsta sist mu, jo patlaban past v divi pabalsti – vec ku pabalsts un b rnu kopšanas pabalsts. T d vajadz tu izveidot vienotu b zi, kur soci l s iemaksas n ktu kl t k piemaksas pie pabalsta. Otrs aicin jums, ir izv rt t iesp ju vec ku pabalstu saglab t ar gad jumos, ja sievietes ir da ji nodarbin tas (str d nepilnu darba laiku). Re laj situ cij ir zin ms, ka sievietes b rna kopšanas laik str d , bet str d neleg li, lai nezaud tu iesp ju sa emt pabalstu. T d pie š da principa ieviešanas, var tu uzlabot ime u budžetus un vienlaikus mazin t nu ekonomiku un neleg lo nodarbin t bu. V ršas pie Labkl j bas ministrijas ar jaut jumu, k d veid var tu mazin t b rnu nabadz bas r d t js, kas ir oti satraucoši?

I.Vi ele atbild, ka j em v r faktors, ka b rni nedz vo atseviš i, bet gan kop ar vec kiem, t d ir nepieciešams vienveid gi pilnveidot un stenot t du atbalsta politiku, kas ir piem rota esošajai situ cijai un nav univers la, bet gan piesaist ta cilv kiem. Tikai t d veid var sniegt pašu atbalstu tieši nabadz g kaj m sabiedr bas grup m, piem ram, daudz b rnu imen m.

V.Dombrovskis atk rtoti v rš uzman bu, ka ir nepieciešams veikt vienotu apkopojumu par esošo situ ciju valst imen m ar b rniem un pl notajiem atbalsta pas kumiem. Vienlaikus diskut jot par vienošan s protokola izpildi, secin ms, ka uzdevumi liel koties ir izpild ti, iz emot pas kumu, kas attiecas uz pirmsskolas izgl t bas iest žu rindu mazin šanu pašvald b s, kur pašlaik nav izstr d ts attiec gs normat vais regul jums.

Apkopojot diskusiju, aicina Labkl j bas ministriju sagatavot savu redz jumu par esošo situ ciju un n kotnes v ziju – nepieciešamie uzlabojumi un to apm ri n kamaj gad un iesp jams ar turpm kajiem gadiem.

I.Vi ele aicina šo jaut jumu izskat t pirms Finanšu ministrija apstiprina jaun s politikas iniciat vas n kam gada budžetam (l dz š.g. 3.j nijam).

V.Dombrovskis atbalsta priekšlikumu šo jaut jumu izskat t pirms jauno politisko iniciat vu apstiprin šanas. Vienlaikus pauž bažas par s des norisi tieši maija vid vai beig s, emot v r pirmsv l šanu laiku.

I.Par dneiks inform , ka pie secin jumiem ir j v rš uzman ba, ka nav izpild ti divi vienošan s protokola uzdevumi – nav noteikta paties cena attiec b uz b rniem pieejamo l dzfinans jumu no pašvald b m pirmsskolas izgl t bas pieejam b (l dz 1.martam) un v rš uzman bu uz Labkl j bas ministrijas iepriekš nor d to inform ciju, ka, lai ieviestu „m mi algu” palielin jumu, normat vajam regul jumam ir j st jas sp k vismaz devi us m nešus pirms pas kumu stenošanas (*lai nodrošin tu tiesisko aizsardz bu*).. L dz ar to pauž

bažas, vai 2014.gada 1.janvārī var sīkāk plānotais palielinājums, ja vēl joprojām nav izstrādāts normatīvais regulējums.

Padome nolēmja:

1. Pieņemti zināšanai Labklājības ministrijas sniegto ziņojumu par Vienošanās protokola „Par valsts atbalstu dzimstības veicināšanai un imigrācijai” izpildi.
2. Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrijai un Izglītības un zinātnes ministrijai sadarbībā ar Labklājības ministriju un Finanšu ministriju nodrošināt vienošanās protokola 2.punkta pilnīgu izpildi.
3. Labklājības ministrijai sagatavot apkopojumu par imigrācijai atbalsta pasākumiem valstī, vienlaikus norādīt ar nākotnes redzējumu.

3. Citi jautājumi.

V.Dombrovskis informēja, ka nākamās desmit dienas tiks izziņoti atsevišķi.

Sēdi slēdz plkst. 13:10

Padomes priekšsēdētājs

V.Dombrovskis